

Na osnovu člana 73. tačka 2. Ustava Republike Srbije i člana 130. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije ("Službeni glasnik RS", broj 32/2002 - prečišćeni tekst i broj 57/2003),

Narodna skupština Republike Srbije, na sednici Petnaestog vanrednog zasedanja u 2003. godini, održanoj 27. avgusta 2003. godine, donela je

D E K L A R A C I J U

O KOSOVU I METOHIJI

Narodna skupština Republike Srbije,

Polazeći od činjenice da je državna zajednica Srbija i Crna Gora punopravni član Ujedinjenih nacija, kao i od principa državnog suvereniteta i Ustavnom poveljom zajemčene i Rezolucijom 1244 SB UN potvrđene teritorijalne nedeljivosti državne zajednice i Republike Srbije kao njene članice;

podsećajući na obavezu Republike Srbije da kao država članica državne zajednice Srbija i Crna Gora daje puni doprinos doslednom sprovođenju:

- Rezolucije 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija od 10. juna 1999. godine,
- Vojno-tehničkog sporazuma o Kosovu i Metohiji od 9. juna 1999. godine,
- Zajedničkog dokumenta o saradnji SR Jugoslavije i UNMIK-a od 5. novembra 2001. godine;

imajući u vidu najviše i opšteprihvaćene državne interese:

- izgradnju i razvoj demokratskog, na načelu vladavine prava zasnovanog društva u Republici Srbiji, u kome se dosledno poštuju ljudska prava,
- očuvanje i jačanje stabilnosti i saradnje u regionu jugoistočne Evrope,
- približavanje i uključivanje Republike Srbije, kroz članstvo u državnoj zajednici Srbija i Crna Gora, u evropske asocijacije sa krajnjim ciljem prijema u Evropsku uniju;

uvažavajući napore relevantnih međunarodnih institucija, vladinih i nevladinih organizacija (Organizacija za evropsku bezbednost i saradnju, Visoki komesarijat za izbeglice Ujedinjenih nacija, Međunarodni Ombudsman na Kosovu i Metohiji, nevladina organizacija Amnesty internešnal i dr.) u cilju poboljšanja ljudskih prava i ukupne političko-bezbednosne situacije na Kosovu i Metohiji;

ukazujući sa dubokom zabrinutošću na humanitarnu katastrofu u Republici Srbiji izazvanu velikim brojem prisilnih migranata, među kojima je oko 250.000 interno raseljenih lica sa Kosova i Metohije;

insistirajući na principima i ciljevima Povelje Ujedinjenih nacija, pre svega, na poštovanju ljudskih prava, obezbeđivanju prava na povratak izbeglica i interno raseljenih lica, prava na slobodu kretanja, prava svojine i drugih ljudskih i građanskih prava

O C E N J U J E

1. dosadašnju primenu Rezolucije 1244 SB UN kao nezadovoljavajuću i zabrinjavajuću, obeleženu učestalim prekoračenjima mandata od strane službenika međunarodne administracije,

2. proces izgradnje demokratskog i multietničkog društva i institucija na Kosovu i Metohiji nezadovoljavajućim i neodrživim, obeleženim etničkom diskriminacijom u privremenim institucijama samouprave, jednostranim odlukama kojima se flagrantno krše odredbe Rezolucije 1244 SB UN, kao npr. Deklaracija o legalizaciji aktivnosti tzv. Oslobođilačke vojske Kosova, ishitrenim prenošenjem nadležnosti sa međunarodne misije na prelazne institucije samouprave i izbegavanjem realnih mehanizama za uspostavljanje demokratskog društva, kao što je proces decentralizacije,

3. poštovanje ljudskih prava na Kosovu i Metohiji i opšte stanje bezbednosti kao izuzetno loše, obeleženo učestalim slučajevima terorističkih akata, fizičkog nasilja, ubistva na etničkoj osnovi, drastičnom ekspanzijom organizovanog kriminala, razbojništvima, uzurpiranjem i uništavanjem privatne imovine, uskraćivanjem slobode kretanja, nedostupnošću institucija pripadnicima srpske nacionalne zajednice itd,

4. proces povratka izbeglica i interno raseljenih lica kao potpuno neuspešan, budući da se za četiri godine na Kosovo i Metohiju vratilo manje od dva procenta izbeglih i interno raseljenih lica iz redova srpske nacionalne zajednice.

Podseća da su SR Jugoslavija, odnosno Srbija i Crna Gora i Republika Srbija, kao članice te državne zajednice od početka sprovođenja Rezolucije 1244 SB UN do danas:

1. ispunile sve svoje obaveze predviđene Rezolucijom 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija od 10. juna 1999. godine i Vojno-tehničkim sporazumom između međunarodnih snaga bezbednosti (KFOR) i Vlada SR Jugoslavije i Republike Srbije od 9. juna 1999. godine,

2. suštinski doprinele uključivanju srpske nacionalne zajednice u proces sprovođenja ovih dokumenata, pozivima na učestvovanje na izborima za organe prelazne samouprave na pokrajinskom i opštinskom nivou,

3. uložile krajnje napore da podstaknu srpsku nacionalnu zajednicu na Kosovu i Metohiji da istraje na učešću u prelaznim institucijama

samouprave, uprkos očiglednoj diskriminaciji, majorizaciji i izuzetno lošim uslovima za rad u tim institucijama;

ZAKLJUČUJE

1. da je Republika Srbija, kao članica državne zajednice Srbija i Crna Gora, sa svim svojim institucijama i organima, čvrsto opredeljena prema Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija kao osnovnom okviru za rešavanje problema Kosova i Metohije, i u tom smislu insistira na njenoj punoj i doslednoj primeni, u skladu sa Zajedničkim dokumentom SRJ - UNMIK od 5. novembra 2001;

2. da se državni suverenitet i teritorijalna nedeljivost Republike Srbije kao države - članice državne zajednice Srbija i Crna Gora odnosi na Kosovo i Metohiju, bez obzira na prelaznu međunarodnu administraciju, što je potvrđeno Rezolucijom 1244 SB UN;

3. da je Republika Srbija kao članica državne zajednice Srbija i Crna Gora čvrsto opredeljena za procese evropskih, odnosno evroatlantskih integracija, a što je ujedno i najefikasniji mehanizam za rešavanje problema Kosova i Metohije, uporedo sa doslednim sprovođenjem Rezolucije 1244 SB UN;

4. da se od misije Ujedinjenih nacija na Kosovu i Metohiji zahteva, i u tom smislu nudi puna podrška i saradnja Republike Srbije, da pokaže odlučnost u realizaciji ciljeva Rezolucije 1244 SB UN, kao nepristrasna administracija u skladu sa svojim mandatom, neopterećena sukobima interesa lične ili bilo koje druge prirode i uspostavi ambijent tolerancije, čime bi se omogućila "izgradnja demokratskog i multietničkog društva i institucija na Kosovu i Metohiji, koje bi kao takve omogućile svim građanima Kosova i Metohije da uživaju suštinsku autonomiju u okviru SR Jugoslavije odnosno Srbije i Crne Gore", što je glavni zadatak misije proklamovan Rezolucijom 1244 SB UN, i preduslov za ostvarivanje zadatka "standardi pre statusa", koji je postavio SB UN;

5. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije ovlašćuju i obavezuju da preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju daju maksimalan doprinos i podršku misiji UN na Kosovu i Metohiji u doslednom sprovođenju Rezolucije 1244 SB UN, uključujući i insistiranje na ispravljanju grubih povreda u dosadašnjem toku sprovođenja Rezolucije, kojima je omogućeno čak i legalizovanje terorističkih aktivnosti, legalizovanje uzurpacije imovine itd., a takođe se ovlašćuju i obavezuju da daju maksimalni doprinos i podršku međunarodnom bezbedonosnom prisustvu na Kosovu i Metohiji u osiguravanju bezbednog okruženja za sve građane Kosova i Metohije i borbi protiv terorizma i organizovanog kriminala;

6. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije ovlašćuju i obavezuju da preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju preduzimaju sve legalne i legitimne mere i

inicijative radi zaštite prava srpske nacionalne zajednice i pripadnika drugih etničkih zajednica ili pojedinaca kojima se na Kosovu i Metohiji sistematski uskraćuju njihova prava, kao i radi zaštite interesa Republike Srbije, pravnih lica čiji je ona osnivač i drugih pravnih lica i organizacija čija se imovinska i druga prava na Kosovu i Metohiji grubo uzurpiraju, kao i radi zaštite vredne srpske i evropske kulturne baštine u Pokrajini;

7. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije, preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju ovlašćuju i obavezuju da, u saradnji sa UNESCO-om i UNMIK-om, preduzmu korake za zaustavljanje uništavanja kulturne baštine Srbije i Evrope na Kosovu i Metohiji, kroz selekciju i kategorizaciju kulturno-istorijskih spomenika, formiranje zaštitnih zona oko najvažnijih spomenika kulture i sprovođenje modela zaštite kulturno-istorijskih spomenika, preduzimanjem dugoročnih mera očuvanja našeg kulturno-istorijskog blaga;

8. da se o statusu Kosova i Metohije ne može povesti rasprava dok se ne realizuju sve odredbe Rezolucije SB UN 1244, odnosno ne ispune standardi multietničkog života kako ih je definisao Savet bezbednosti UN, dok se ne sprovede decentralizacija u skladu sa preporukama Saveta Evrope i dok se ne obezbedi potpuno poštovanje Vojno-tehničkog sporazuma i Zajedničkog dokumenta o saradnji SRJ i UNMIK;

9. da nadležni organi i institucije Republike Srbije, preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju, u saradnji sa UNMIK-om i institucijama prelazne samouprave, kao i relevantnim međunarodnim organizacijama i grupama (SE, EU, OEBS, Kontakt - grupa), izvrše operacionalizaciju standarda i obezbede odgovarajući mehanizam za praćenje napretka u dostizanju određenog nivoa standarda i ispunjavanju dogovorenih rokova;

10. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije ovlašćuju i obavezuju, pored svakodnevnih aktivnosti i saradnje sa misijom UN, da preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju, u cilju doslednog sprovođenja Rezolucije 1244 SB UN, pri čemu se kao najviši i prioritetni ciljevi definišu rešavanje sudbine nestalih lica, otvaranje procesa održivog povratka raseljenih lica, garantovanje bezbednosti i slobode kretanja i pokretanje procesa decentralizacije na Kosovu i Metohiji kao mehanizma za garantovanje kolektivnog statusa i kolektivnih prava srpske nacionalne zajednice na Kosovu i Metohiji, vode kroz Visoku radnu grupu, razgovore o tehničkim pitanjima i rešavanju problema koji otežavaju svakodnevni život stanovnika Kosova i Metohije (npr, proizvodnja i distribucija električne energije, vodosnabdevanje, zaštita od zagađenja i slično);

11. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije, u saradnji sa Skupštinom Crne Gore i Skupštinom Srbije i Crne Gore i njihovim nadležnim organima i institucijama, tek pošto prethodno budu ispunjene sve odredbe Rezolucije 1244 i standardi Saveta bezbednosti UN, ovlašćuju i obavezuju da preko Koordinacionog centra Srbije i Crne Gore i Republike Srbije za Kosovo i Metohiju i u konsultacijama sa Kontakt-grupom, daju puni

doprinos utvrđivanju platforme za iznalaženje takvog vida suštinske autonomije Kosova i Metohije, koji bi omogućio svim građanima Kosova i Metohije da uživaju suštinsku autonomiju u okviru Republike Srbije kao članice državne zajednice Srbija i Crna Gora, u skladu sa Rezolucijom 1244 SB UN i njenim pratećim dokumentima, odnosno, u skladu sa državnim uređenjem i zakonodavstvom državne zajednice Srbija i Crna Gora i Republike Srbije, kao njene članice;

12. da se nadležne institucije i organi Republike Srbije ovlašćuju i obavezuju da, u okviru redovne saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju sa sedištem u Hagu, insistiraju na procesuiranju svih osumnjičenih za dela iz nadležnosti ovog Tribunala počinjenih na prostoru Kosova i Metohije, naročito za dela počinjena nad pripadnicima srpske nacionalne zajednice, i da u tom smislu pruže punu podršku istražiteljima ovog Tribunala.

RS Broj 36

U Beogradu, 27. avgusta 2003. godine

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

PREDSEDNICA

Nataša Mičić